

Vedlegg 2: Beskrivelse av resterende innspill til satsingsforslag utenfor rammen 2025

Innholdsfortegnelse

Innspill 1: Etablering av masterstudium i bygg-konstruksjon med tilhørende etablering av laboratorie.	1
Innspill 2. Studieplasser, fleksibel nettbasert ingeniørutdanning BSc. Datateknikk	3
Innspill 3: Dronebase Ramfjorden.....	4
Innspill 4: Bygg- og energilaboratorium	5
Innspill 5. Kvalitet i fleksibel og nettbasert utdanning.....	7
Innspill 6: Senter for samisk leksikografi.....	9
Innspill 7: Fleksibel grunnskolelærerutdanning som et permanent tilbud	10

Innspill 1: Etablering av masterstudium i bygg-konstruksjon med tilhørende etablering av laboratorier

Tiltak 1 består av to elementer som kan ses i sammenheng:

1.1: 5-årig integrert master i bygg-konstruksjonsteknikk (sivilingeniør)

1.2: Konstruksjons- og materiallaboratorium

Tiltak 1.1 - 5-årig integrert master i bygg-konstruksjonsteknikk (sivilingeniør)

Institutt for bygg, energi og materialteknologi (IBEM) har som ambisjon å starte opp et nytt studietilbud på masternivå innenfor bygg-konstruksjonsteknikk. Bakgrunnen for dette er uttalte behov fra næringslivet i nord, hvor man etterlyser ingeniørkompetanse i større grad på master nivå enn det som finnes i dag. Byggenæringen er den største næringa i Nord-Norge, og det er et paradoks at det i dag bare finnes 20 studieplasser innenfor bygg-relaterte ingeniørfag på masternivå i landsdelen (studieprogrammet Bygg og miljø ved IBEM), mens det i sør finnes ca. tusen. Dette på tross av at aktivitetsnivået og behovet for kvalifisert fagkunnskap i byggenæringa er stort og sterkt økende i nord.

IBEM har i en rekke år uteksaminert bachelor ingeniører innenfor byggfag. Av de rundt hundre kandidater som uteksamineres hvert år, ønsker et betydelig antall og gå videre til en masterutdanning. De kandidater som ønsker å ta en master-/sivilingeniørgrad innenfor konstruksjon har ikke mulighet til å gjøre det ved UiT eller noen andre steder nord for Trondheim. Konsekvensen er at kandidatene flytter sørover og begynner ved f.eks. NTNU, OsloMet eller UiS. Fra et Nordnorsk perspektiv er dette uheldig, da svært få av disse returnerer til næringslivet og kommunene i nord.

For å støtte opp om utviklingen av og i Nord-Norge, søkes det om 20 studieplasser innenfor kategori C for å bygge opp en 5-årig integrert master-/sivilingeniørutdanning innenfor bygg-konstruksjonsteknikk. Dette vil bidra til å redusere lekkasjen av kompetente ingeniørkandidater til Sør-Norge, høyne kompetanse- og utdanningsnivået i nord, og støtte opp om samfunnsutviklingen i landsdelen.

Den nye utdanningen skal ha et tydelig fokus mot digitalisering i byggenæringa. Dette er åpenbart et område hvor næringa har stort behov, hvor utviklingen går svært fort, men hvor man samtidig

opplever kunnskapsmangler. I tillegg skal miljø og bærekraft ha et tydelig fotavtrykk i utdanningen. Grønne byggematerialer og bærekraftige byggeprosesser vil være viktige premisser. Utdanningen skal ha en arktisk profil, hvor kunnskap om konstruksjoner i kaldt klima er i fokus. Det er åpenbart at klimatiske forhold i stor grad spiller inn på hvordan vi konstruerer vår infrastruktur og våre bygninger, og mange problemstillinger er unike for miljøet i nord. Disse elementene vil gjøre utdanningen ulik eksisterende bygg-konstruksjonsutdanninger i Norge.

Det er behov for 4 nye stillinger for å etablere og drifte utdanningen.

Tiltak 1.2 - Konstruksjons- og materiallaboratorium

Utvidelse og styrking av bygglaboratoriene ved campus Narvik gjennom etablering av laboratorium for konstruksjonsteknikk og materialteknologi. Forslaget innebærer bygging av nytt laboratoriebygg med tilhørende lab-bestykning både rettet mot anvendt og mer grunnleggende forskning.

IBEM's undervisnings- og forskningsaktiviteter rettet mot konstruksjon og materialteknologi er i sterk utvikling. Flere forskningsprosjekter av betydelig størrelse, finansiert gjennom Forskningsrådet og EU, gjennomføres nå ved instituttet. Videre utvikling og spissing av forskningsaktiviteten mot et høyt internasjonalt nivå er sterkt avhengig av at nødvendig forskningsinfrastruktur er tilgjengelig. Det er avdekket et stort behov for å styrke laboratoriene innen konstruksjon og materialteknologi. IBEM har som ambisjon å bli ledende internasjonalt på flere fagfelt relatert til konstruksjon og materialer, noe som krever målrettet satsing og prioritering av satsingsområdene. Dagens laboratorier innen dette feltet er svært begrenset og uegnet, både arealmessig og utstyrsmessig.

Det nye laboratoriet skal ha mulighet og kapasitet til å teste/karakterisere store konstruksjonselementer i full skala, bl.a. bygnings- og infrastruktur elementer av stål, tre, betong, resirkulert betong og komposittmaterialer, samt andre miljøvennlige byggematerialer. Dette omfatter både styrketester og bestandighetstester spesielt for kaldt klima. I utviklingen av laboratoriet vil det også etableres et anlegg for langtidstesting av konstruksjons-elementer, bl.a. betongmoduler i marint miljø. Laboratoriet vil ha en sentral rolle i forskning og undervisning innen konstruksjons- og materialteknologi. Utformingen av nytt bygg og selve laboratoriet skal være slik at helse, miljø og sikkerhet ivaretas for laboratoriepersonell, studenter og forskere.

Laboratoriet vil være unikt i nasjonal sammenheng. Oppbygging av et moderne forskningslaboratorium vil ha stor betydning for UiTs posisjon som ledende innen utdanning og forskning, og også i forhold til samarbeid med næringer og industri i nord.

Kostnadsanslag for laboratoriene:

Nytt bygg på campus: 100 mill.

Tekniske installasjoner: 30 mill.

Øvrig utstyr: 20 mill.

Samlet kostnadsbudsjett (tiltak 1):

Kostnadsbudsjett	Tiltak 1			
Arkivref:	2025	2026	2027	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	4	4	4	12
Utstyr/investeringer	25	90	35	150
Driftskostnader				-
Arealkostnader*				-
Sum kostnadsbudsjett	29	94	39	162
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT				-
Annen finansiering - spesifiser				-
Sum finansiering	-	-	-	-

Innspill 2. Studieplasser, fleksibel nettbasert ingeniørutdanning BSc. Datateknikk

IDBI ber om 40 studieplasser for kapasitetsøkning på studieprogrammet ingeniør bachelor Datateknikk. Studieplassene vil øke kapasiteten på nettbaserte tilbud som har svært god søkning. Under pandemien ble studieprogrammet midlertidig tilført 40 ekstra studieplasser (utdanningsløftet), men har også i etterkant demonstrert gjennom studenttallene nødvendigheten av at dette videreføres. Et varig kapasitetsløft forutsetter økning i grunnbevilgningen, alternativt må aktivitetsnivået justeres ned til slik det var før pandemien.

"Naturvitenskapelige fag og ingeniør- og tekniske fag peker seg ut seg ut som de fagområdene der arbeidslivet mener det vil trenge mer kompetanse i årene framover. Det går fram rapporten «Kompetanse for grønn omstilling» (ref. NHOs kompetansebarometer 2022). Det fremkommer tydelig av rapporten at det vil være et særlig behov i årene fremover for nye ansatte innen informasjons- og datateknologi og elektrofag. Behovet for disse kompetansene reflekteres også gjennom betydelig økte søkertall.

For å opprettholde, videreføre og øke kapasiteten kreves en økning av bevilgningen som matcher faktiske studenttall og muliggjør en oppbemanning som ivaretar både fagmiljø, studiekvalitet og samfunnsoppdragets etterspørsel etter denne kompetansen.

Budsjett: 5.7 mill. kroner, totalt, fordelt over 3 år for nødvendig oppbemanning i oppstartsfasen og sikre kontinuitet i studieprogrammets kapasitet.

Kostnadsbudsjett	Tiltak 2			
Arkivref:	2025	2026	2027	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m²)				

Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	1,9	1,9	1,9	5,7
Utstyr/investeringer				
Driftskostnader				-
Arealkostnader*				-
Sum kostnadsbudsjett	1,9	1,9	1,9	5,7
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT				-
Annen finansiering - spesifiser				-
Sum finansiering	-	-	-	-

Innspill 3: Dronebase Ramfjorden

Institutt for automasjon og prosess teknologi (IAP) foreslår utbygging av dronebase for ingeniørutdanningen i droneteknologi som tiltak for 2024. Dronebasen vil bestå av en flystripe for fixed-wing droner og et servicebygg på Ramfjordmoen ca 30 km sør for Tromsø. Dronebasen ble prosjektert i 2019 med en kostnadsberegning på 14,4 mill, men utbyggingen ble stoppet pga manglende finansiering. UiT har Norges eneste droneteknologiutdanning, og praktisk flygetrening med alle typer ubemannete luftfartøy utgjør en sentral del i utdanningen. Formålet med dronebasen er å gi studenter og lærere tilfredsstillende arbeidsforhold under instruksjonene som i dag skjer utendørs i et område uten infrastruktur. Flystripen er planlagt med 150 m lengde og 10 m bredde, pluss sikkerhetssoner og inngjerding. Servicebygget er et nøkternt bygg som hovedsakelig skal legge til rette for at studenter og lærere kan stå innendørs under sine lange flygetreningsøkter. Bygget består av et mindre klasserom, kjøkkenkrok, toalettfasiliteter, et lite verksted for klargjøring av droner og et kontrollrom med god oversikt over flystripa. Utbyggingen er planlagt på en ubenyttet eiendom som UiT er hjemmelshaver for, og inkluderer ny atkomstveg og parkeringsområde. Dronebase Ramfjordmoen er et ferdig planlagt og gjennomarbeidet tiltak som det er stort behov for. Tiltaket er forankret i både NT-fak og IVT-fak.

<i>Kostnadsbudsjett</i>	<i>Tiltak 3</i>			
Arkivref:	2025	2026	2027	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				
Utstyr/investeringer	18			18
Driftskostnader				-
Arealkostnader*				-
Sum kostnadsbudsjett	18			18
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT				-
Annen finansiering - spesifiser				-
Sum finansiering	-	-	-	-

Innspill 4: Bygg- og energilaboratorium

Eksisterende infrastruktur på laboratoriet for bygg, energi og VVS-tekniske installasjoner er i hovedsak fra 1996. Laboratoriet består av et enkelt rom som er utstyrt med faste installasjoner for tradisjonelle ventilasjons- og varmesystemer. Rommet er ikke egnet for testing, bygging og forskning på bygningsmessige konstruksjonsløsninger, eller tilrettelagt for endringer i de faste tekniske installasjonene, som for eksempel energifleksibilitet. Et nybygg som gir rom for testing av ulike bygningsmessige konstruksjonsløsninger for fremtidens konstruksjonsmetoder som passivhus, nullenergihus, pluss hus og smarthus. Disse bygningstypene krever ulike byggetekniske og installasjonstekniske løsninger for å tilfredsstille inneklimate-, energi- og miljøkrav som stilles i dag og i fremtiden, spesielt i områder med utfordrende klima med tanke på temperatur, vind og nedbør. For å kunne tilby moderne FoU aktiviteter innen fagområdet er det nødvendig med et bygglaboratorium med mulighet for fleksible løsninger for testing av samspillet mellom bygg, teknikk og klima.

Smarthusteknologi stiller i tillegg krav til et helt annet nivå av automasjon og instrumentering av bygg enn det dagens løsning har muligheter til. Laboratoriet er tenkt konstruert og instrumentert på en slik måte at det skal være mulig for studenter og forskere å fysisk kunne bytte konstruksjonselementer i bygningens klimaskall, VVS-tekniske installasjoner og automatikk. Aktuelle forskningsområder som er tenkt dekket i bygget er energibruk, drift og vedlikehold, innemiljø, BIM, VVS, byggeteknikk og automasjon. Sammen med konstruksjon av bygget vil det være hensiktsmessig med utvikling av en digital tvilling som muliggjør simulering og visualisering av bygget og dets komponenter. Det vil da være mulig å verifisere simuleringsresultater i fullskala i bygget både i forskning, undervisning og oppdragsvirksomhet. Anslagsvis kostnad: 20 mill.

Kostnadsbudsjett	Tiltak 4			
Arkivref:	2025	2026	2027	Totalt
Antall stillinger/årsverk				
Arealbehov (m²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader				
Utstyr/investeringer	10	8	2	20
Driftskostnader				-
Arealkostnader*				-
Sum kostnadsbudsjett	10	8	2	20
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT				-
Annen finansiering - spesifiser				-
Sum finansiering	-	-	-	-

Innspill 5. Kvalitet i fleksibel og nettbasert utdanning

Dette satsningsforslaget har vi kalt «Kvalitet i fleksibel og nettbasert utdanning». Forslaget har en prosjektramme på fem år, og har som formål å styrke fagmiljøene på tvers av fakulteter og enheter med særlig høy utdanningsfaglig kompetanse på digitale læringsmiljø og digital undervisningskvalitet. Satsningen tar utgangspunkt i de erfaringene og den unike kunnskapen som UiT har opparbeidet, særlig gjennom Handelshøgskolen som over de siste ti årene har utviklet og tilbyr en

rekke nettbasert utdanninger, for å dekke det sterkt økende behov og etterspørsel etter denne typen utdanningstilbud. I dag utgjør antallet førsteprioritetssøkere til nettstudier på HHT mer enn 26% av UiT sin totale søkermasse (førsteprioritetssøkere, tall fra 2023).

Satsningsforslaget imøtekommer flere konkrete tiltakspunkter i Regjeringens utsynsmelding, og vil være et viktig tiltakspunkt i UiT sin ambisjon om å motarbeide utenforskap. Med utgangspunkt i den store student og søkermassen som HHT de siste årene har sett på sine nettbaserte studietilbud, bør UiT nå gjøre en grundig gjennomgang og analyse av hvordan demografi, geografisk fordeling og et psykososialt læringsmiljø for nett- og desentraliserte studier påvirker de enkelte studentene og deres læringsutbytte. Dette vil være i tråd Regjeringens ønsker og med UiT sin strategi der det er fremhevet at *«Universitetet skal være nasjonalt ledende og innovativt i desentralisert og nettbasert utdanning, slik at større deler av befolkningen i regionen kan nås med relevante utdanningstilbud. Tilbud om fleksibel og livslang utdanning er viktig for å opprettholde og oppdatere kompetansen i regionen.»*

For at satsningsforslaget skal kunne realiseres, er det behov for at det settes av 35 mill NOK over 5 år.

Fra separat vedlegg:

Satsningen tar utgangspunkt i de erfaringene og den unike kunnskapen som UiT har opparbeidet, særlig gjennom Handelshøgskolen som over de siste ti årene har utviklet og tilbyr en rekke nettbasert utdanninger, for å dekke det sterkt økende behov og etterspørsel etter denne typen utdanningstilbud. De fleste som har tatt nettstudier frem til nå har vært i aldersgruppen 25-45, men med nylig innføring av hele studieprogrammer på nett er det viktig å gjennomføre en grundig analyse av effektene av å øke tilbudet av nettbaserte studier, særlig til de yngste. Allerede i UiTs strategi for perioden 2009-2013 kunne man lese at *«Universitetet skal være nasjonalt ledende og innovativt i desentralisert og nettbasert utdanning, slik at større deler av befolkningen i regionen kan nås med relevante utdanningstilbud. Tilbud om fleksibel og livslang utdanning er viktig for å opprettholde og oppdatere kompetansen i regionen.»* (Bertheussen, 2020). Denne strategiske satsingen har særlig Handelshøgskolen bidratt til å realisere, både i forhold til førstegangsstudenter og innenfor etter og videreutdanning (EVU). For at vi skal kunne fortsette å være en drivkraft i nord innenfor feltet er det nå behov for å bevege oss *fra* et stadium der vi har vært i front på å utvikle og drifte nettbaserte utdanningstilbud for et stort antall studenter, *til* å også være i front når det gjelder forståelse og leveranse av gode digitale læringsmiljø og høy digital undervisningskvalitet. Dette er tematikker som tydelig er løftet opp i regjeringens utsynsmelding gjennom konkrete tiltakspunkt knyttet til hvordan fleksibel utdanning kan bli en integrert del av institusjonens utdanningsvirksomhet og hvordan fleksible og desentraliserte studietilbud kan imøtekomme nasjonale og regionale behov.

UiT har nylig oppnevnt en ekstern evalueringskomite (høst 2022) for å gjennomføre periodisk evaluering av de to største nettbaserte årsenhetene ved UiT, *Årsenhet i ledelse* og *Årsenhet i Bedriftsøkonomi*. Den periodiske evalueringen skal utføres hvert sjette år og bidra til en målrettet kvalitetsutvikling av studieprogrammene. I Komiteens første rapport fra 30. mars 2023, sier komiteen blant annet: *«Siden 2014 har det vært en formidabel vekst i studenttallet fra 140 (i 2014) til ca. 1200 i 2022. Det er imponerende høye tall med tanke på studentmassen – noe som indikerer at UiT har en meget sterk nasjonal posisjon når det gjelder årsstudier i bedriftsøkonomi og ledelse. Det er imidlertid opplagte store utfordringer med å håndtere så store studentgrupper i et nettbasertstudium.»* (s. 3-4).

Søknadstallene for 2023 viser at UiT har en sterk økning i nettbaserte søkere, og det er derfor særlig viktig å utvikle kvalitetskriterier for nettbasert læringsmiljø og undervisning, og samtidig sikre at et økende antall nettstudenter ved universitetene ikke fører til større utenforskap i samfunnet. Av søkere til UiTs nye nettbaserte bachelor i økonomi og administrasjon ser vi at over 100 søker er i kategorien 25 år og yngre og 20 av disse er enten 19 eller 20 år og dermed å betrakte som førstegangssøkere til

høyere utdanning. For 2023 var det mer enn 2200 førsteprioritetssøkere på HHT sine nettbaserte studier. Samlet over de siste 4-5 årene, utgjør denne studentmassen et unikt datagrunnlag for å kunne utrede og evaluere hvordan en videre utbygging av fleksible og desentraliserte studietilbud kan gjøres på en måte som ivaretar læringsmiljø, studiekvalitet og et tilrettelagt psykososialt miljø som motvirker utenforskap.

I løpet av de årene Handelshøgskolen har drevet med nettbasert undervisning har vi gjort oss mange erfaringer, som også bekreftes i samme periodiske evalueringsrapport referert ovenfor, der den eksternt oppnevnte komiteen skriver at Handelshøgskolen leverer et velfungerende digitalt opplegg som reflekterer en akkumulert kunnskap om handtering av nettbaserte studier (s. 13). For å ta kvalitetsarbeidet videre må vi lage en overordnet forsknings- og utviklingsstrategi for å sikre retning og kvalitet innenfor feltet. Vi erfarer også at for å gå i takt med forventninger i samfunnet rundt oss, må vi bygge robuste strukturer som sørger for at alle fagmiljøer, uavhengig av geografisk tilhørighet, tilegner seg kompetanse på nettundervisning. Dette er imidlertid ikke noe vi betrakter som en «lokal» utfordring for UiT. Tvert imot mener vi det er symptomatisk for sektoren generelt, der vi har spesielle fortrinn for å kunne ta en nasjonal posisjon i utviklingen av økt kunnskap og forståelse for digitale læringsmiljø og kvalitet i desentraliserte utdanningstilbud.

Målet er å utvikle en bedre forståelse av hva kvalitet i nettbasert undervisning skal innebære, og hvordan vi skal klare å levere på dette i en kontekst der konkurransen om nettbaserte studenter ikke bare må forstås i en nasjonal kontekst, men også internasjonalt, der nettstudenter fortjener samme grad av kvalitet i sitt utdanningsløp som campus-studenter. Vi må også sikre at våre tilbud unngår å bygge opp under økt utenforskap i samfunnet, og her vil vi særlig vurdere hvordan vi også kan legge til rette for å muliggjøre studiemiljøer også utenfor allerede etablerte campus. Her vil vi også se på studentsamskipnaden rolle. Studentsamskipnaden skal levere velferdstilbud til alle studenter, men slik forholdene er i dag, treffer eksisterende tilbud i liten grad de studentene som benytter nettstudier. Dette vil vi utrede i samarbeid med Studentsamskipnaden og noen utvalgte kommuner.

Kompetansesenter for digitalt læringsmiljø og fleksible utdanninger

I dette prosjektet bes det om finansiering til oppbygging/styrking av et kompetansesenter for digitalt læringsmiljø og kvalitet i nettbasert utdanning. UiT har i dag en egen enhet (RESULT) som jobber med deler av disse problemstillingen, men i forhold til den utviklingen vi ser nå og de problemstillinger som er trukket frem i søknaden, så er det behov for en større satsing gjennom utvikling av et kompetansesenter med et videre mandat for å sikre en helhetlig og god utvikling gjennom nye digitale læringsarenaer. Utviklingen tenkes gjennomført i flere trinn, og vil ha visjoner og mål som gjør det nødvendig å samarbeide med ulike kompetansmiljøer, som dekker bredden av nettbaserte og fleksible utdanningstilbud, men også de pedagogiske miljøene ved UiT som ILP og Result. Vi vil også knytte til oss referansegruppe fra næringsliv og offentlig forvaltning, men også med kompetanse fra utvalgt kommuner, studiesentre og student-samskipnaden. Det finnes ingen virkemidler til å finansiere en slik viktig satsing og vi ber derfor om finansiering utenfor rammen i 5 år for å bygge denne kompetansen for å sikre at Regjeringens ønskede utvikling kan skje innenfor gode rammer.

Første trinn: Omhandler analysearbeid. Her kan man tenke seg ulike tematikker for analyse:

Eksisterende data vi har om tidligere og nåværende nettstudenter. Programdesign og ledelse, kvalitet i undervisning og vurdering, relevanskvalitet, rammekvalitet og læringsutbytte. Bruk av teknologi og infrastruktur og analyse av sammenhenger med de ulike dimensjonene i kvalitetssystemet inn i nettundervisninga, og studentenes opplevelse av undervisningstilbudet, kompetanseutvikling og gjennomføring

Andre trinn: Forskning og utvikling basert på analysearbeidet skal man gjennomgå å:

Utvikle mer tilpassede undervisningsformer for nettstudenter og se på muligheter for bedre vurderingsformer tilpasset studentgruppa, samt utvikle pedagogisk kompetanse gjennom ulike kompetansemiljøer og ressurser innen IKT. Utvikle infrastruktur som fasiliteter nettundervisning og gode læringsmiljø og skape nettverk og arenaer for erfaringsoverføring og utvikle beste praksiser

Tredje trinn: Etablering av senter for kvalitet i nettbasert utdanning

Trinn 1 og 2 vil legge til rette for beste praksiser, spredning av kompetanse i alle fagmiljøer, samt gi strategisk retning, som vil danne grunnlag for en konsolidering av et senter med egne ressurser tiltenkt å forvalte, videreutvikle og deling av kompetanse på UiT, men også nasjonalt. Målet er at ressursene i kompetansesenteret skal jobbe i tett samarbeid med fagressursene som tilbyr utdanningene og evt andre.

Budsjett

Det er behov for en prosjektleder, administrativ støtte og minimum 4 faglige årsverk i en periode på 5 år, samt ressurser for å samle fagfolk og referansegrupper. Kompleksiteten i utviklingen av dette prosjektet vil kreve en dedikerte ressurser. I hele prosjektperioden vil det i tillegg være behov for teknisk støtte, både for utvikling av gode digitale løsninger og digitalt undervisningsmaterieil, samt støtte til utprøving. **Totalt er prosjektet beregnet 35 mill.kr for fem år.**

Innspill 6: Senter for samisk leksikografi

Tiltaket støtter opp om UiTs ambisjon om å være internasjonalt ledende på kunnskap og kompetanse om og for Arktis og nordområdene gjennom bl.a. å videreutvikle kompetanse om og for samiske forhold. Det er videre knyttet til HSL-fakultetets strategiske plan om at "Fakultetet vil ta initiativ til å styrke det samiske perspektivet i utdanning og forskning". Fakultetet ønsker med denne satsingen å bygge opp et senter for samisk leksikografi der det blant annet utarbeides samiske ordbøker, arbeides med samisk terminologi og forskes på det samiske ordforrådet.

For at et språk skal kunne bli brukt som samfunnsbærende språk trengs det et vitenskapelig miljø som kan registrere, arbeide med og utvikle ordforrådet. Samfunnsbærende språk har alle store leksikografiske forskings- og utviklingsmiljø som gjør nettopp dette. For norsk, svensk og finsk finnes det for eksempel leksikografiske forskingsmiljø i Bergen, Göteborg og Helsingfors, som alle sysselsetter et toifra antall leksikografer, terminologer og programmerere. Relevant i vår sammenheng er miljøet i Bergen, med 10 stillinger i leksikografi og en gruppe på 4 programmerere som leksikografen deler med andre deler av det språkfaglige miljøet. Disse leksikografene arbeider med vedlikehold og videreutvikling av 3 ordbøker (Nynorskordboka, Bokmålsordboka, Norsk ordbok).

Etter avslutninga av fornorskingspolitikken er den politiske målsettinga nå at de samiske språkene skal fungere som samfunnsbærende språk. Det at Kommunal- og moderniseringsdepartementet finansierer utviklingsgruppa Divvun med 7 permanente stillinger med et eksplisitt mål om å utvikle retteprogram og andre språkteknologiske applikasjoner for samiske språk er en direkte konsekvens av denne målsettinga.

Når det gjelder ordforrådet har det ikke vært en tilsvarende satsing. Det finnes ingen enspråklige samiske ordbøker, ingen ordbøker mellom samiske språk, og den eneste større ordboken fra norsk til nordsamisk har ikke noen systematisk gjennomgang av det norske ordforrådet, og gir heller ikke noen fremstilling av hvordan norske konstruksjoner skal bli laget på nordsamisk. Terminologisk arbeid for samiske språk er relativt lite systematisert.

Det strategiske målet er å få en forskings- og utviklingsenhet tilsvarende den for norsk leksikografi i Bergen (jf. <https://www.uib.no/ile/revisjonsprosjektet>).

Kostnadsbudsjett	<i>Samisk leksikografi</i>			
Arkivref:	2025	2026	2027	Totalt
Antall stillinger/årsverk	1,0	2,0	3,0	6,0
Arealbehov (m ²)				
Kostnader				
Lønns- og personalkostnader	750 000	1 500 000	2 250 000	4 500 000
Utstyr/investeringer	50 000	50 000	50 000	150 000
Driftskostnader	50 000	100 000	150 000	300 000
Arealkostnader				-
Sum kostnadsbudsjett	850 000	1 650 000	2 450 000	4 950 000
Finansiering				
Egenfinansiering - egen enhet				-
Egenfinansiering UiT				-
Annen finansiering - spesifiser				-
Sum finansiering	850 000	1 650 000	2 450 000	4 950 000

Innspill 7: Fleksibel grunnskolelærerutdanning som et permanent tilbud

I kartlegging gjort av UiT og i Meld. St. 5 (2019-2020) «Levende lokalsamfunn for Fremtiden» vises det til utfordringer knyttet til rekruttering av studenter til lærerutdanningene, samt tilgang til nok kvalifiserte lærere. Skolene i landsdelen er i en vanskelig situasjon fordi det er mangel på kvalifiserte lærere. Særlig gjelder dette for 1.-7. trinn. UiT har et stort ansvar for å utdanne kvalifiserte lærere til vår landsdel, og fakultetet har som mål å utdanne grunnskolelærere i og for regionene, og tilby deler av utdanningen der studentene bor.

HSL-fakultetet har søkt Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir.) om midler til fleksible studietilbud i grunnskolelærerutdanning (GLU 1-7) og fått tildelt midler for det første kullet. Fakultetet har nå et ønske om å gjøre tilbudet permanent. Målet med disse tilbudene er å nå ut til en bredere målgruppe, gjennom samlingsbaserte tilbud utenfor hovedcampus. En region med særlige utfordringer knyttet til andel ufaglærte lærere og rekruttering av nye lærere er sørlige Troms og nordlige Nordland. For å løse dette på kort og lang sikt ønsker UiT å etablere en ambulerende masterutdanning i GLU.

Det første kullet startet opp i Sør-Troms (studiested Harstad 2022-2028) i august 2022. Det var svært gode søkertall til denne utdanningen (60 førsteprioritetssøkere til 30 studieplasser). Det er også lyst ut opptak for det andre kullet i Midt-Troms (studiested Finnsnes 2023-2029). Nå søkes det om midler til å etablere et permanent tilbud.

En fleksibilisert grunnskolelærerutdanning vil føre til ekstra kostnader selv om vi samkjører digitale tilbud med eksisterende digital undervisning i Alta. Særlig vil de ekstra kostnadene være knyttet til undervisning på samlinger (som ikke kan samkjøres på grunn av geografisk avstand), samt veiledning, vurdering og oppfølging av ekstra studenter. Utgiftene til undervisning på samlinger, veiledning, vurdering og oppfølging vil utgjøre omtrent 75% av utgiftene på et ordinært tilbud de første tre årene, men de to siste årene i studiet vil dette kunne reduseres til rundt 50% fordi studentene blir mer

selvstendige, og fordi vi får utviklet en større portefølje av digital undervisning tilpasset profesjonsstudiet. Kostnadene handler spesifikt om nye ansettelser i pedagogikk, matematikk og norsk. I tillegg vil det være utgifter til reise, praksisoppfølging og prosjektledelse/koordinering. Ekstra totalkostnad for hele løpet på 5 år for ett kull i grunnskolelærerutdanningen utgjør i overkant av 14 millioner kroner. Det vil si en årlig merkostnad per kull på ca. 2,8 millioner. De årlige merkostnadene vil øke for hvert enkelt kull som starter opp, frem til en har fem kull gående hvert år. Deretter vil de årlige merkostnadene være i overkant av 14 millioner kroner.

Kostnadsbudsjett	<i>Fleksibel GLU</i>	
Arkivref:	Årsbudsjett	Totalt 5 år (ett kull)
Kostnader		
Lønns- og personalkostnader	2 290 000	11 450 000
Utstyr/investeringer	70 000	350 000
Driftskostnader	500 000	2 500 000
Arealkostnader*		-
Sum kostnadsbudsjett	2 860 000	14 300 000

Finansiering		
Egenfinansiering - egen enhet		
Egenfinansiering UiT		
Annen finansiering - spesifiser		
Sum finansiering	2 860 000	14 300 000